

OM ANVENDELSEN AF HOLGER LAUMANN: "RYTMETODIK"
OG "POPRAPPORTEN" I MUSIKUNDERVISNINGEN

af Marianne Madsen

På opfordring af "Modspil" skal jeg skrive lidt om undervisningsmaterialer til musikundervisning i gymnasiet/HF.

Til en indledning skal jeg sige, at jeg synes, det er problematisk at beskrive/bedømme undervisningsmaterialers kvalitet og anvendelighed, da sådan en "anmeldelse" måske kommer til at sige mere om underviseren end om materialet, og uanset hvordan jeg vender og drejer min fremstilling, så kan jeg ikke undgå, at den kommer til at dreje sig om, hvordan jeg anvender materialet på bekostning af materialet i sig selv.

Derfor finder jeg det nødvendigt ganske kort at redegøre for "hvad jeg er for 'én'", så man kan have det i baghovedet ved læsningen af det efterfølgende: Hovedfagseksamen i musik 1971 (dvs. før rytmisk musik blev indført på universiteterne). Styrke: klaverspil - efter noder. Erfaring: Undervist på gymnasium/HF siden 1970.

Jeg har valgt at vise mig fra den positive side. Dvs. jeg vil beskrive et par almindeligt tilgængelige ting, som jeg har haft så megen glæde af i min undervisning, at det måske kan tjene til inspiration for den læser, der ikke i samme omfang har benyttet netop det materiale.

HOLGER LAUMANN: "Rytmetodik" (WH)

Jeg anser Holger Laumann for at være en gudbenådet musiker og pædagog. At få lov til at være sammen med ham engang imellem giver inspiration til måneders arbejde og en anden og større glæde ved mu-

sikken end man tidligere har følt.

En hel del af musikeren og pædagogen kan man genfinde i "Rytmemetodik", som har uendelig mange anvendelsesmuligheder på alle klassetrin og i frivillig musik.

Grunden til at man kan anvende den igen og igen uden at føle at den er brugt op, tror jeg både skylformen og indholdet:

At han formelt gennemgår nogle karakteristiske stilarter (partiturer) og bagefter giver eksempler på melodier, der kan udføres i de pågældende stilarter. Det er fantastisk vigtigt, at man har disse stilistiske retningslinjer at gå ud fra, når man skal instruere eleverne. Ved hjælp af dem kan man faktisk få en samba til at lyde som en samba og en beguine som en beguine. Uden dem ville det hele meget let komme til at lyde som helt udifferentieret "rytmisk musik".

At han ikke laver færdige arrangementer af melodierne (de passer jo alligevel aldrig til den tilfældige besætning man har), men har udvalgt et repertoire, som det er let for læreren/eleverne at lave arrangementer over af forskellig sværhedsgrad.

Jeg har anvendt "Rytmetodik" i

1.g: 1-2 stemmig sang med klaver, bas, guitarer, trommer, percussion, fløjter, evt. xylofoner. (De letteste numre).

2-3.g: 2-3 stemmig sang m. ovennævnte besætning. (De lidt sværere).

Kor: 2-3 stemmige arrangementer for at indøve rytmisk sangstil og frasering.

Orkester: Arrangementer for guitar, bas, trommer, klaver, blæsere. Udbygget med improvisationsøvelser.

HF: Becifringsslære, -spil, arrangement.

Jeg venter med længsel på en efterfølger, der tager lidt nyere og lidt flere stilarter med. Noget mere latinamerikansk, reggae o.l. - gerne lavet i samarbejde med percussionisten Birger Sulsbrück.

NB! Det er faktisk ikke noget problem, at nogle af teksterne er barnlige. Eleverne udfolder sig med større glæde og får langt bedre musikalske resultater ud af "Rytmemetodik" end de gør med mere "meningsfyldte" ting som f.eks. "På vej" (Publimus). Jeg kan ikke give en velbegrundet, udtømmende kritik af "På vej", blot konstatere, at jeg ikke har fantasi til at forestille mig, hvad den skulle aktivere eleverne til, hverken intellektuelt eller musikalsk.

RAPPORT OM POPMUSIK I DANMARK (PUBLIMUS)

"Rapport----" er et kollektivt produkt af snart ældre dato (1972 - 1974). Jeg forstår egentlig ikke, hvorfor bogen ikke åbenlyst fremtræder som en artikelsamling, hvor hver af forfatterne lægger navn til det, de har skrevet? For på trods af at man har valgt en samlet fremstillingsform, fremgår det jo ganske utvetydigt, hvor den ene forfatter holder op, og den næste begynder, og med henblik på en evt. dialog med forfatteren af produktet, ville det have været meget rart for læseren at vide, hvem han skulle henvende sig til. Hvad er ideen med denne kollek-

Studieteknikeren i arbejde. Illustration fra "Poprapporten".

tive fremtræden, når man egentlig ikke får indtryk af, at den ene forfatter overhovedet har sat sig ind i hvad de andre skriver, men snarere har indtryk af en arbejdsdeling?

Men bogen er fortræffelig til undervisningsbrug netop i kraft af ovennævnte skavank. De enkelte kapitler kan nemlig pilles ud og anvendes som afrundede helheder, og derved bliver det overkommeligt at beskæftige sig ret dybtgående med enkelte aspekter af det umådeligt omfattende emne som produktion-distribution er.

Jeg tillader mig fuldstændigt skamløst at springe det indledende afsnit over - det med de engelske spindemaskiner og formlen

$$P - V \overset{\text{Ak.}}{\underset{\text{Pr.m.}}{\text{----}}} \text{prod. ---- } V' - P'$$

idet jeg ikke ønsker at indvikle mig i argumentationer for hvorledes tekstilindustrien i det 18. århundredes England er en forudsætning for 1970'ernes grammofoonindustri. 2 timer om ugen er for lidt til at jeg kan bruge tid på det, hvis jeg også skal nå at beskæftige mig lidt med musik, og desuden ønsker jeg ikke at fuske mig igennem noget, som musikere - selv som uddannelsen ser ud i dag - har et

latterligt overfladisk kendskab til. Lad hellere samfunds-fag overtage det job på betryggende og kvalificeret vis.

I stedet begynder jeg ved "Grammofonpladeindustriens konkrete organisering", og kan så godt bruge resten af bogen.

Især har vi haft gælde af to afsnit: "Produktion" og "Præsentation af den færdige vare".

Kapitlet om produktion er allerede delvis forældet og er desuden ret klart udtryk for forfatterens personlige (politiske) mening om forholdene. Det har bla. været brugt som basis for en henvendelse til Poul Bach, Sonet, som dels har været i stand til at ajourføre visse kontante oplysninger, og dels har sine egne ganske markante og meget anderledes meninger om forholdene i almindelighed og om Publimus i særdeleshed! To så forskelligartede fremstillinger er gode at sammenligne. Desuden har det ført til, at vi har set på, hvordan indspilningsproceduren foregår i praksis ved at leje os ind i et pladestudie og få optaget noget der, ligesom samtaler med teknikere og professionelle musikere er oplagt supplement.

"Præsentation af den færdige vare" er et betydelig mindre følelsesladet område, men for eleverne er det spændende at se, hvorledes DR har udviklet sig siden "Rapport..." er skrevet. De kender ikke mange af de udsendelser, der nævnes, men samler med iver materiale ind om nyere udsendelser, ligesom der er sport i at gennemskue flest mulige mere eller mindre skjulte former for reklame m.m.

Bogen rummer naturligvis mange andre muligheder end de nævnte. Emner som eleverne umiddelbart er engagerede i og kan få noget ud af uden for megen lærerindblanding. Og ikke mindst ser jeg muligheder for at inddrage Finn Gravesens "Musik og samfund" også i denne forbindelse.

OM ANVENDELSEN AF "PÅ VEJ" OG HOLGER LAUMANN: "RYTMETODIK" I GYMNASIETS MUSIKUNDERVISNING

af Kirsten Dollerup

"På vej"

Jeg vil gerne videregive en stærk anbefaling af "På vej, socialistiske sange i beat-arrangement", idet jeg anser bogen for at være et meget væsentligt indslag i musikundervisningen. I kraft af sit indhold og udførelseskommentarer giver bogen en mængde nye muligheder for kreativ udfoldelse i musikundervisningen. Samtidigt gør numrenes vekslen-de sværhedsgrad det muligt at anvende "På vej" på flere niveauer.

Selvfølgelig er der problemer ved anvendelsen af en sangbog af denne karakter, men de ligger for mig at se ikke i bogen, men snarere hos dens brugere. Den tiltagende reaktion hos gymnasieeleverne generelt betyder en modvilje mod at beskæftige sig med problemfyldte/politiske tekster, og derved kan der - især i 1.G - blokeres for anvendelsen af bogen i den udstrækning, som var ønskeligt.

I 2. og 3.G musiktilvalg, i musikgrenen, samt i den frivillige musikundervisning er der til gengæld gode muligheder for at integrere "På vej" i undervisningen. Bogens force ligger primært i det radikale indhold, som giver muligheder for en debatskabende og bevidstgørende musikundervisning.

Om de direkte brugsmuligheder af "På vej" skal siges, at de meget detaljerede udførelseskommentarer er vigtige og nødvendige, fordi vi vel stadig er mange gymnasielærere, som ikke har nogen dyb rod i den rytmiske musik. Bogen giver os muligheder